

عنوان	اقتصادسنجی برای توسعه
سخنران	محمدعلی مختاری (دانشجوی مقطع دکتری اقتصاد توسعه دانشگاه شهید بهشتی)
اعضای پنل	دکتر محمد کریمی، دکتر علی مزیکی، دکتر سید حسین سجادی فر
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۸/۰۴/۲۴	

اقتصادسنجی، تکنیک‌های آماری برای کشف روابط تجربی بین متغیرهاست. روابط بین متغیرها به دو صورت رابطه همبستگی (Correlation) و رابطه علیت (Causality) است که هدف از آن ارائه سیاستی برای سیاست‌گذار بر پایه روابط بین متغیرهاست و سیاست‌گذار به دنبال علیت است تا همبستگی.

به عنوان نمونه به بررسی اینکه آیا کمک‌های خارجی می‌تواند سبب توسعه‌ی اقتصادی شود؟ و علیت آن در چه جهتی است؟ آیا فقر باعث دریافت کمک شده است؟ آیا متغیرهای دیگری در مدل نیاز است؟ و ... می‌پردازیم.

برای پاسخ به سوالات فوق لازم است تاثیرات کمک‌های خارجی را به‌طور دقیق بدانیم.

برای تعیین رابطه بین متغیرها با چالش‌های زیادی مواجه هستیم. اولین چالش، وجود متغیرهای دیگری علاوه بر متغیر مستقل در مدل می‌باشد که بر متغیر وابسته تاثیرگذارند. دومین چالش، فرض مخالف (Counter-Factual) می‌باشد. به این معنی که اگر این اتفاق (متغیر مستقل) نیفتد و سایر اتفاقات رخ دهد، چه پیش می‌آید؟ در عمل با فرض مخالف مواجه نمی‌شویم. سومین چالش، اعتبار پژوهش است. در بحث اعتبار با دو مفهوم اعتبار داخلی (Internal Validity) و اعتبار خارجی (External Validity) برخورد می‌کنیم.

برای تعیین رابطه علیت از آزمایش تصادفی به عنوان روش طلایی کمک می‌گیریم. به این صورت که دو گروه کاملاً تصادفی انتخاب و اثر متغیری را که می‌خواهیم بررسی کنیم، روی یکی از گروه‌ها اعمال می‌کنیم یک گروه درمان (Treatment) و گروه دیگر کنترل (Control) می‌باشد. برای اینکه اثر علی به خوبی شناسایی شود، بیش از کار تکنیکی (Technical)، به مرور ادبیات و بررسی مفهوم و پس‌زمینه متغیرها بایستی پرداخته شود.

مهمترین بحث در مطالعات اقتصادسنجی بحث تورش متغیر محذوف (Omitted Variable Bias) می‌باشد. در هنگام استفاده از رگرسیون چندگانه خیلی از متغیرها کنترل می‌شوند و در واقع بدون کنترل آنها نمی‌توان به کشف اثر علی اندیشید، مگر آنکه انتخاب کاملاً تصادفی باشد. اصلی‌ترین چالش تعیین متغیرهایی است که باید در مدل کنترل شوند. زمانی که یک متغیر مهم را در مدل قرار ندهیم، ممکن است تفسیر متضادی حاصل شود.

سه مشکل اساسی وجود دارد که سبب می‌شود تمام متغیرهای قابل کنترل وارد مدل نشوند و علیت به‌سادگی حاصل نگردد. این موارد عبارتند از:

- پژوهشگر بعد از مطالعه و تفسیر شخصی بعضی متغیرها و عوامل را در نظر گرفته و سایر عوامل را نادیده می گیرد.

- به دلیل محدودیت داده ممکن است متغیرهای مهم برای کنترل در داده ها موجود نباشد.

- ممکن است متغیرها در داده ها موجود باشند، ولی اطلاعات کافی برای کنترل آنها موجود نباشد.

بیشترین توجه اقتصاد توسعه بر کشورهای در حال توسعه می باشد و توجه بر علل توقف و عدم پیشرفت این کشورها در گذر زمان با توجه به رشد تکنولوژی است.

موضوع بعدی بحث متغیرهای مجازی (Dummy Variables) است. اگر اطلاعات دسته بندی شده باشند از متغیرهای مجازی استفاده می کنیم. متغیرهای مجازی مقادیر صفر یا یک می گیرند، تفسیر دامی با توجه به نحوه ی تعریف متغیر تغییر می کند.

مباحث متغیرهای وابسته دودویی، اثرات متقابل، اثرات ثابت، متغیر ابزاری، تفاضل در تفاضل، رگرسیون ناپیوسته از سرفصل های اصلی این درس می باشند که در آینده می توان آنها را نیز مطرح کرد.